

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 24 maja 2012 r.

Nr posiedzenia: 24

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Mieczysław Augustyn.

Porządek posiedzenia: 1. Praca, dziecko, rodzina – wyzwania i perspektywy polityki społecznej i gospodarczej.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Mieczysław Augustyn, Alicja Chybicka, Kazimierz Jaworski, Stanisław Kogut, Waldemar Kraska, Robert Mamań, Jan Michalski, Andrzej Pająk,
- zaproszeni goście:
    - Ministerstwo Edukacji Narodowej:
      - sekretarz stanu Tadeusz Sławecki,
    - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
      - zastępca dyrektora Departamentu Polityki Rodzinnej Janina Szumlicz,
    - Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu:
      - kierownik merytoryczny projektu „Mam dziecko – pracuję...” prof. dr hab. Kazimierz Pająk,
      - dyrektor Fundacji Aktywności Lokalnej, kierownik projektu: „Mam dziecko – pracuję...” Iwona Janicka,
      - zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu Wojciech Zarzycki,
      - dyrektor Biura Tureckiej Izby Gospodarczej Monika Kozłowska,
      - ekspert Programu ds. Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych UNDP Piotr Arak,
      - ekspert dr Agnieszka Chłoń-Domińczak,
    - Sejm RP:
      - zastępczyni przewodniczącego Komisji Polityki Społecznej i Rodziny posłanka Joanna Kluzik-Rostkowska,
      - posłanka Krystyna Poślednia,
      - posłanka Maria Hanyska.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Przewodniczący komisji senator Mieczysław Augustyn przypomniał, że posiedzenie seminaryjne przygotowane zostało we współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, Fundacją Aktywności Lokalnej oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu. Senator Mieczysław Augustyn stwierdził, że w społeczeństwie powszechne jest obecnie poczucie zagrożenia i braku pewności co do przyszłości. Podkreślił, że nie można projektować rozwoju

gospodarczego kraju, jeżeli nie odpowie się na podstawowe wyzwania polityki społecznej zarówno w Polsce, jak i w Europie. Pierwszym, największym jest globalizacja. Polityka nie znalazła, jak dotąd, odpowiednich narzędzi, by korzyści z procesu globalizacji odnieśli wszyscy jego partnerzy. Drugim wyzwaniem jest rozwój technologii, który nie tylko sprzyja rozwojowi gospodarki, ale też tworzy problemy i wyzwania dla polityki społecznej. Trzecim wyzwaniem jest demografia. Starzenie się społeczeństw to zjawisko stosunkowo nowe, o skali globalnej, niewystępujące dotychczas w takim zakresie. Zmiany społeczne są głębokie i wszechogarniające. Z powodu tych wyzwań nic nie będzie takie jak dawniej. W szczególności zmiany zajdą w edukacji i systemach emerytalnych. Będzie to wymagać wzmocnienia i przedefiniowania solidarności społecznej.

Następnie głos zabrał sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Tadeusz Sławecki, który zapowiedział szereg działań rządu, które zostaną podjęte w najbliższym czasie. Będą one dotyczyć waloryzacji progów dochodowych, wsparcia materialnego rodzin, racjonalniejszego wykorzystania subwencji oświatowej. Zapowiedział także prace nad projektem ustawy dotyczącej dotowania edukacji przedszkolnej. Zapowiedział pogłębiony dialog z rodzicami.

Ekspert Programu ds. Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych UNDP Piotr Arak przedstawił niektóre wątki raportu „Polska 2030”. Długookresowa strategia rozwoju kraju określa alokację środków na wydatki rozwojowe oraz cele i priorytety dotyczące także środków europejskich. Efektem, mierzonym poprawą jakości życia, jest wzrost PKB i spójności społecznej dzięki stabilnemu rozwojowi gospodarczemu, co pozwoli na modernizację kraju. Aby osiągnąć ten cel, należy kłaść nacisk na innowacyjność, sprawność zarządzania państwem i równowagę międzyregionalną.

Posłanka Joanna Kluzik-Rostkowska uznała, że trzy główne zagadnienia zasługują na uwagę. To: polityka społeczna, polityka demograficzna i rynek pracy. W zakresie polityki społecznej od rządu i parlamentu należy oczekiwać największych zmian, pomoc rodzinie jest bowiem niewystarczająca. Świadczenia rodzinne – zdaniem posłanki – trafiają w części do osób, które tej pomocy nie potrzebują. Scalenie wszystkich systemów wsparcia pozwoliłoby zweryfikować dostęp do świadczeń i skorelować je z potrzebami rynku. W opinii posłanki, wszystkie działania, które rząd i parlament mogły podjąć w zakresie polityki demograficznej, już są realizowane. Dla poprawy sytuacji konieczne są zmiany w mentalności społeczeństwa. Kobiety ciągle są postrzegane jako trudniejsi pracownicy, ponieważ są odbierane przez pryzmat drugiego, domowego etatu. Zmiany w mentalności społecznej dokonują się powoli, a duży wpływ na to miałyby propagowanie pozytywnych wzorców społecznych. W kwestii oddziaływania na rynek pracy główną rolę odgrywać będzie edukacja, rynek pracy oczekuje bowiem zupełnie innych umiejętności i kwalifikacji niż to, czego potrzebował do niedawna.

Kierownik projektu: „Mam dziecko – pracuję...”, dyrektor Fundacji Aktywności Lokalnej Iwona Janicka stwierdziła, że godzenie życia zawodowego i osobistego to problem nie tylko kobiet, ale i mężczyzn, a na utrzymywanie konfliktu pomiędzy pracą a życiem rodzinnym mają wpływ: stereotypizacja (stereotypy przypisują role w rodzinie), stygmatyzacja („niedobra matka”) i wykluczanie, którego istotnymi elementami są zapisy kodeksu pracy, powodujące, że pracodawcy chętniej zatrudniają mężczyzn niż kobiety. Iwona Janicka przedstawiła także wyniki badań w zakresie współpracy międzysektorowej w Wielkopolsce.

Senator Alicja Chybička zaapelowała, aby na pierwszym miejscu stawiać zawsze interes dziecka. Przedstawiła też zamierzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci, któremu przewodniczy.

Dr Agnieszka Chłoń-Domińczak podkreśliła rolę równowagi między rodziną, pracą i rozwojem osobistym w osiągnięciu satysfakcji z życia.

Wicedyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu Wojciech Zarzycki przedstawił rolę i znaczenie strategii rozwoju społecznego w Wielkopolsce, w ramach której realizowane są różne programy, m.in. „Mam dziecko – pracuję...”.

Dyrektor Biura Tureckiej Izby Gospodarczej Monika Kozłowska przedstawiła bariery, jakie napotyka pracodawcy zrzeszeni w izbie. Podkreśliła, że najważniejszym obciążeniem, szczególnie dla drobnych przedsiębiorców, są koszty pracy, a najdotkliwiej odczuwają oni koszt wypłaty wynagrodzeń za niezdolność do pracy. W nadmiernie wykorzystywanych przez kobiety zwolnieniach chorobowych i innych przywilejach dyrektor Monika Kozłowska widzi główną przyczynę częstszego zatrudniania mężczyzn niż kobiet.

W podsumowaniu posiedzenia senator Mieczysław Augustyn stwierdził, że żyjemy w dobie zmian, a instytucja rodziny ulega stopniowemu przedefiniowaniu. Podkreślił, że trzeba przygotowywać do życia w rodzinie, a młode pokolenie uczyć dobrego rodzicielstwa. Stwierdził też, że nie da się tylko z pomocą państwa zrealizować systemu wspierania i umacniania rodziny z korzyścią dla dzieci i dzieciności, ważne są samorządy i organizacje pozarządowe. Prowadzenie polityki prorodzinnej zaś

będzie możliwe, jeżeli doprowadzimy do racjonalizacji wydatków publicznych w sferze społecznej i wielu innych dziedzinach.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Opracowano w BPS, BKS